

عوامل موثر بهبود کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی در آموزش عالی به روش تحلیل سلسله مراتبی

کمال جمیانی^۱، محمد حسین رضوی^۲، فرزام فرزنان^۳

چکیده

هدف از ایت تحقیق عوامل موثر بهبود کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی در آموزش عالی به روش تحلیل سلسله مراتبی می باشد که پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه اجراء توصیفی-پیمایشی می باشد. همچنین از نظر داده ها در زمره پژوهش های آمیخته، طرح اکتشافی متوالی قرار دارد. جامعه آماری شامل کلیه مدیران و مسئولان آموزشی دانشکده های تربیت بدنی (دانشکده های هدف) و اعضای هیئت علمی دانشکده های تربیت بدنی استان های شمال غربی کشور شامل دانشگاه های تبریز، ارومیه، اردبیل، سنندج و زنجان می باشد. در بخش کیفی، داده های جمع آوری شده از بررسی متون با استفاده از تحلیل محتوا (نوع توصیفی) و داده های جمع آوری شده از طریق مصاحبه به روش تحلیل محتوا و استخراج مقوله ها انجام شد و در بخش کمی با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته با ۲۹ گویه که روایی آن به روش متخصص سنجی و پایایی با استفاده از مقایسات زوجی تایید شد استفاده و در نهایت از آزمون تحلیل سلسله مراتبی (به منظور استخراج و رتبه بندی ابعاد و مولفه های تدریس حرفه ای با کیفیت) استفاده شد. با توجه به یافته ها در بین عوامل تاثیر گذار عامل مهارت ورزشی بالاترین تاثیر را بر کیفیت تدریس حرفه ای دروس عملی تربیت بدنی اساتید دانشگاه ها دارد همچنین عوامل آموزش و تدریس در رتبه دوم، عامل امکانات سوم و عامل فردی و انگیزشی-اجتماعی کمترین تاثیر گذاری را دارند. همچنین در بین شاخص های موثر بر کیفیت تدریس حرفه ای دروس عملی تربیت بدنی شاخص های آموزش مبتنی بر مفاهیم، الگوهای آموزش حرکات بدنی، حقوق و مزایای استاد، وضعیت امادگی جسمانی دانشجویان، وضعیت امادگی جسمانی استاد، دارای بیشترین تاثیر گذاری بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی بودند

کلیدواژه: تدریس، تربیت بدنی، دروس عملی، کیفیت تدریس، AHP

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی/دانشگاه امل - k.jamiani@yahoo.com

^۲ استاد دانشگاه مازندران/گروه مدیریت ورزشی

^۳ دانشیار دانشگاه مازندران/گروه مدیریت ورزشی

مقدمه

تربیت بدنی و ورزش، بخشی جدایی ناپذیر از تعلیم و تربیت است که به شیوه های مختلف در دستیابی به اهداف آن نقش دارد. تربیت بدنی فرآیندی است آموزشی-تربیتی که هدف آن بهبود بخشیدن به اجرا و رشد انسان از طریق فعالیتهای جسمانی است؛ و با تأکیدی که بر پرورش جسمی، ذهنی، هیجانی و برازندگی اجتماعی دارد، در صورت اجرای صحیح می تواند نقش قابل توجه خود را در تعلیم و تربیت و در حوزه های سه گانه یادگیری یعنی شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی ایفا نماید. به عبارت دیگر، تربیت بدنی می تواند باعث دستیابی به اهدافی همچون بهبود عملکرد تحصیلی، تقویت ذهنی، آمادگی برای یادگیری، بهبود و تسهیل یادگیری، اعتماد به نفس، تقویت روابط شخصی، رفتار مسئولانه، استقلال، حرکت ماهرانه، آمادگی جسمانی، زندگی فعال و پویا، و استفاده مؤثر از اوقات فراغت شود (وست و بوچر، ترجمه احمد آزاد، ۱۳۷۶). در بین کلیه وظایفی که آموزش عالی بر عهده دارد، می توان آموزش یا تدریس را یکی از وظایف اساسی دانست که با سایر وظایف رابطه ای تعاملی دارند و در واقع می تواند به عنوان زیر بنای سایر وظایف دانشگاه ها بحساب آید. با توجه به اهمیت تدریس و نقش زیربنایی آن در دستیابی به اهداف آموزشی در حیطه های نظری و عملی، تأکید بر تدریس موثر به صورتی که بتواند دستیابی به اهداف با اهمیت دانشگاه را فراهم نماید، امری مسلم و بدیهی است (صدیق و همکاران، ۱۳۹۳). تحقیق در مورد بکارگیری معیارهای تدریس اثربخش در دانشگاه بیش از هر چیز در یافتن کمبودها و جبران نواقص آموزشی موثر است؛ چرا که این امر تصویری نسبتا جامع از کیفیت آموزشی دانشگاه ارائه می دهد و منجر به تقویت نقاط قوت موجود در کیفیت تدریس استادان خواهد شد. به دنبال این امر دانشگاه باید در برنامه ریزی دوره های ضمن خدمت نیز موثرتر عمل کند و نیازهای واقعی استادان را در این زمینه، به گونه ای مطلوب پیش بینی و برآورده سازد (عندلیب و احمدی، ۱۳۸۶). بررسی فعالیت های اعضای هیات علمی و نوع تعامل آنها، بازخورد مناسبی را برای تجزیه و تحلیل مسایل آموزشی و تصمیم گیری های اساسی و برنامه ریزی های راهبردی به مسئولان نظام آموزش عالی فراهم آورده و از دیگر سو اعضای هیات علمی نیز می توانند از چگونگی عملکرد خود آگاهی یافته و برای افزایش کیفیت فعالیت های خود اقدام کنند (میزانی و همکاران، ۱۳۹۰). این فعالیت ها سه دسته آموزشی، پژوهشی و ارایه خدمات (اجرایی) را شامل می شوند (معروفی و همکاران، ۱۳۸۶). در این میان فعالیت های آموزشی و پژوهشی دارای اهمیت بیشتری می باشند (شعبانی ورکی و حسین قلیزاده، ۱۳۸۵؛ لی، ۲۰۰۴). که در ماهیت دانشگاه معنا پیدا می کنند. این نکته بدین معناست که تاثیر متقابل دو ویژگی یاد شده ضامن پویایی و حیات دانشگاه است (جنکینز، ۲۰۰۰). در حقیقت تدریس و آموزش دانشجویان از عمده ترین وظایف مدرس دانشگاه به شمار می آید، به گونه ای که مهمترین ملاک پذیرفته شده برای سنجش یک تدریس خوب، میزان یادگیری دانشجویان است، به گونه ای که بهترین افراد آموزش دهنده کسانی هستند که

بالاترین میزان یادگیری را در دانشجویان ایجاد می کنند و یادگیری دارای نقش و اهمیت ویژه ای است (نیک روز و همکاران، ۱۳۹۱).

تدریس با کیفیت را می توان به عنوان تدریسی که موجب یادگیری می شود درک کرد. به بیان دیگر تدریس از جنبه کاری می تواند وجود داشته باشد، ولی هر گونه ادعایی درباره اینکه این عمل یک تدریس با کیفیت است، به یادگیری دانشجویان در نتیجه آن تدریس بستگی دارد. تدریس با کیفیت به آنچه آموخته می شود و نحوه تدریس آن بستگی دارد. محتوا باید مناسب و با هدفی با ارزش باشد و روش های به کار رفته نیز باید از نظر اخلاقی قابل دفاع باشد و شامل ادراک مشترک منطقی باشد. تدریس خوب و باکیفیت، تدریسی است که با اصول اخلاقی قابل دفاع درباره آموزش سازگاری داشته باشد تدریس با کیفیت به احتمال زیاد حاصل تمایل و تلاش دانشجو، یک زمینه اجتماعی پشتیبان کننده، فرصت های فراوان برای یادگیری و کنش های خوب به کارگرفته از سوی استاد است(حسین پناه، ۱۳۹۴). با توجه به اهمیت تدریس و نقش زیربنایی آن در دستیابی به اهداف آموزشی در حیطه های نظری و عملی، تاکید بر تدریس موثر به صورتی که بتواند دستیابی به اهداف با اهمیت دانشگاه را فراهم نماید، امری مسلم و بدیهی است. در نظام آموزشی دانشگاهها تغییرات عمده ای در حال وقوع است. محور این تغییرات تاکید ویژه ای است که بر رابطه معلم و دانشجو وجود دارد و تلاش بر این است که تدریس اثربخش از تدریس غیر موثر مجزا گردد(صالحی، ۱۳۸۰). تدریس اثربخش، مجموعه رفتارهای معلم است که باعث دستیابی به اهداف آموزشی و یادگیری بهتر فراگیر می شود(محجوب مودب و عسگری، ۱۳۸۹). آموزش با کیفیت فراتر از آموزش معمول است و با الهام بخشیدن حمایت و درگیرکردن فعال دانشجویان حاصل می آید. لذا شناسایی عوامل تاثیرگذار بر شیوه های تدریس و پرداختن به آنها در مباحث آموزشی دارای اولویت ویژه است(ساتکین^۱ و همکاران، ۲۰۰۸). کیفیت تدریس و یادگیری امروزه به عنوان موضوعی قابل توجه در دانشگاه های سراسر دنیا مطرح است که تضمین کننده تدریس اثربخش می باشد(دولین^۲، ۲۰۰۷). براین اساس در یک تدریس با کیفیت باید استاد مجموعه ای از مهارت های خاص را دارا بوده و نیازهای زمینه ای که در طول فرایند آموزش القا می گردد را برآورده می سازد(دولین و ساماراویکاراما^۳، ۲۰۱۰). دستیابی به اهداف درس تربیت بدنی در مدارس متوسطه به مواردی طبق مدل NASPE همچون برنامه درسی(آموزشی)، آموزش، ارزیابی، در نظر گرفتن علایق و نیازهای مختلف دانش آموزان، وسایل و امکانات و تجهیزات، محیط یادگیری بستگی دارد(بون، 2003).

نظر به اهمیت درس تربیت بدنی در دانشگاه ها، برنامه های درسی آن همواره بازنگری و اصلاح می شود(جوادی پور و همکاران، 1385)؛ و برنامه هایی که با رویکرد جامع و استراتژیک تدوین شده اند، توانسته اند نگاه چندبعدی داشته و با نگرش دقیق به منابع و مراحل برنامه درسی، همه ابعاد مورد نظر در برنامه درسی را تحت

¹ Sutkin et al

² Devlin

³ Devlin & Samarawickrema

الشعاع خود قرار می دهند. رویکردهای آمادگی جسمانی، حرکات و شیوه زندگی فعال جسمانی نگاه جامع و کاملی در این زمینه به شمار می روند (جوادی پور و همکاران، 1386). در همین رابطه، ایچپر در تحقیق خود با تعیین رسالت فراهم کردن برنامه تربیت بدنی با کیفیت برای هر کودک و نوجوان، معیارهای شایستگی و اثربخشی حرکتی، دانش و کاربرد مفاهیم حرکتی، توسعه آمادگی جسمانی وابسته به تندرستی، سبک زندگی فعال، رفتار فردی-اجتماعی، درک و احترام به تفاوت‌های فردی، و درک شخصی از فعالیت جسمانی را به عنوان معیارهای حرفه‌ای جهانی را بدین منظور مشخص کرده است (ایچپر، 2001).

یکی از مشکلات اساسی در آموزش دانشگاهها، نداشتن شاخصهای تدریس اثربخش است. منظور از تدریس اثربخش مجموعه‌ای از عملکردها و ویژگی‌های استاد است که باعث دستیابی به اهداف آموزشی و یادگیری دانشجوی می شود. البته یادگیری به عوامل متعدد دیگری از جمله رفتارهای دانشجو، انگیزه یادگیری، محتوای برنامه درسی، محیط و منابع فیزیکی نیز بستگی دارد. ولی پژوهشگران نشان داده اند که تدریس اثربخش در پیشرفت تحصیلی و یادگیری دانشجویان از سایر عوامل مهمتر بوده است. از طرفی، ارزیابی تدریس اساتید بدون در دسترس داشتن شاخصهای تدریس اثربخش نه تنها باعث بهبود کیفیت آموزش نمی گردد بلکه باعث افت کیفیت نیز می شود برای تعیین شاخصهای تدریس اثربخش روش‌های مختلفی از جمله نظرخواهی از مدیران، همکاران، خود اساتید و دانشجویان وجود دارد (ظهور و اسلامی نژاد، ۱۳۸۱). بنابراین اثربخش ساختن کیفیت تدریس، مستلزم تنظیم اهداف روش و چالش‌های منطقی برای یادگیری فراگیران است تدریس، بهبود و تضمین کیفیت آن اساس رویکردها و طرحواره‌هایی است که دانشگاهها آن را در راس برنامه‌های خود قرار می دهند. تجارب کشورهای مختلف در این زمینه نشان می دهد که به رغم اتخاذ رویکردهای مشابه در بهبود یا تضمین کیفیت تدریس، فرایند و رویه‌های اجرایی آن به دلیل مفروضه‌های زیربنایی و شرایط خاص محیطی، متفاوت می باشد. براین اساس، تعریف شاخصها و مؤلفه‌های اصلی کیفیت تدریس در سطح مورد انتظار متضمن شناسایی سطح موجود و سپس بهبود و طراحی سیستم‌هایی برای تضمین کیفیت تدریس است. با توجه به اینکه هدف اصلی آموزش دانشکده‌های تربیت بدنی پرورده کردن افراد متخصص و مسئول برای تعلیم و تربیت دانشجویان متعهد و آینده ساز بوده و آن نیز پرورش صحیح و تخصص جسمی می باشد و ذکر این نکته که متاسفانه در تحقیقات صورت گرفته (معصومی، ۱۳۸۶، مهبودی، ۱۳۸۹ و بابایی، ۱۳۸۹) روش تدریس دروس عملی و شاخصه‌های اثر بخشی آن‌ها دارای ضعف‌های پیاپی بوده که البته این ضعف ناشی از آموزش‌های نادرست دانشگاهی معلمان سرچشمه می گیرد بنابراین در این پژوهش به دنبال پاسخگویی به این پرسش هستیم که عوامل موثر به منظور بهبود کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی اساتید در دانشکده‌های تربیت بدنی کدامند؟

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه اجراء توصیفی-پیمایشی می باشد. همچنین از نظر داده ها در زمره پژوهش های آمیخته، طرح اکتشافی متوالی قرار دارد. از آنجایی که در این پژوهش از داده های کیفی (حاصل از مصاحبه و بررسی متون) برای تهیه ابزار کمی (پرسشنامه) و به عنوان مکمل بخش کمی (پیش از شروع بخش اصلی و برای شناسایی متغیرها و گویه های پرسشنامه) استفاده شد و به بخش کمی وزن بیشتری داده می شود. ابتدا با بررسی متون مرتبط با تدریس و آموزش دانشگاهی به طور عام و کیفیت تدریس حرفه ای دروس عملی اساتید دانشکده های تربیت بدنی به طور اخص و نیز رسالتهای و ویژگیهای ورزش دانشگاهی، صلاحیت ها، نقش و انتظارات از تدریس با کیفیت و حرفه ای استخراج شد. به دنبال آن با توجه به بافت متمایز این دانشگاه و نیز بافت فرهنگی اجتماعی و اقتصادی کشور، برای تکمیل صلاحیتهای مورد انتظار تدریس با کیفیت و حرفه ای دروس عملی تربیت بدنی مصاحبه ای بین تعدادی از مدیران و اعضای هیات علمی (به ویژه متخصص در حوزه تربیت بدنی و علوم ورزشی) فهرست مولفه های تدریس با کیفیت و حرفه ای دروس عملی تکمیل و تعدیل می شود. سپس براساس این دو مرحله، پرسشنامه ای (مشمول بر وضع موجود و وضع مطلوب) تدوین و بعد از تایید روایی و پایایی در کل جامعه آماری به اجرا در آمد. براساس تحلیل داده های حاصل از پرسشنامه با روش تحلیل سلسله مراتبی عوامل موثر شناسایی و رتبه بندی شد.

جامعه آماری در این پژوهش در بخش کیفی و کمی به شرح ذیل متفاوت می باشد. تکمیل صلاحیتهای مورد انتظار تدریس حرفه ای اساتید، مصاحبه ای بین تعدادی (نمونه گیری هدفمند و تکنیک گلوله برفی) از مدیران و اعضای هیات علمی (به ویژه متخصص در حوزه تربیت بدنی و علوم ورزشی) انجام شد تا فهرست مولفه های تدریس حرفه ای و با کیفیت مستخرج از متون مرتبط با آموزش دانشگاهی به طور عام و تدریس حرفه ای دروس عملی اساتید دانشکده های تربیت بدنی به طور اخص و نیز رسالتهای و ویژگیهای ورزش دانشگاهی، صلاحیت ها، نقش و انتظارات از رهبری اثربخش، تکمیل و تعدیل گردد. سپس جهت تعیین وضعیت موجود و مطلوب تدریس حرفه ای دروس عملی دانشکده های تربیت بدنی، کلیه مدیران و مسئولان آموزشی دانشکده های تربیت بدنی (دانشکده های هدف) و اعضای هیئت علمی دانشکده های تربیت بدنی استان های شمال غربی کشور جامعه آماری تشکیل می دهند که جمع کل آنها براساس پرتال اداری دانشگاه های هدف ۱۸ نفر می باشد.

روش نمونه گیری در بخش اول پژوهش (بخش کیفی) که بوسیله ابزار مصاحبه که منجر به جرح و تعدیل مولفه های تدریس حرفه ای دروس عملی دانشکده های تربیت بدنی به دو صورت هدفمند و تکنیک گلوله برفی انجام شد.

- روش نمونه گیری هدفمند: در این روش پژوهشگر نمونه را مبتنی بر کسانی انتخاب می کند که فکر می کند برای مطالعه مورد نظر مناسبند. در پژوهش حاضر نیز با مشورت با استاد راهنما و مشاور، برخی از صاحب نظران و متخصصان جهت انجام مصاحبه معرفی شد.
- روش نمونه گیری تکنیک گلوله برفی: در این پژوهش نیز در حین انجام مصاحبه با متخصصان شناسایی شده در نمونه گیری هدفمند این افراد به معرفی متخصصان و صاحب نظران دیگر در این حوزه پرداخته که با معرفی سایر آزمودنی ها بوسیله افراد معرفی شده در نمونه گیری هدفمند برخی دیگر از صاحب نظران شناسایی شده و مورد مصاحبه قرار گرفت تا نمونه پژوهش در بخش کیفی تا رسیدن به حد اشباع در اطلاعات ادامه یافت.

جدول ۱: حجم جامعه آماری و حجم نمونه

ردیف	طبقات آماری	جامعه	حجم جامعه آماری	حجم م نمونه	روش نمونه گیری	توضیحات
۱	اعضاء ستاد آموزشی تربیت بدنی	دانشکده	۱۸	۱۸	تمام شماری	شامل معاونان آموزشی و مدیر گروه های تربیت بدنی دانشکده های مذکور
۲	صاحب نظران	-	-	۶	دلفی	صاحب نظران و برنامه ریزان آموزشی تربیت بدنی
۳	هیئت علمی دانشکده های تربیت بدنی	علمی	۴۶	۴۶	تمام شمار	اعضای هیئت علمی دانشکده های تربیت بدنی دانشگاه های شمال غرب
	جمع		۶۴	۶۴	-	

دانشکده های تربیت بدنی شمالغرب کشور شامل دانشگاه های تبریز، ارومیه، اردبیل، سنندج و زنجان می باشد. به با توجه به اینکه در این پژوهش دو دسته داده جمع آوری شد تجزیه و تحلیل داده ها هم در دو سطح کیفی و کمی انجام شد. در بخش کیفی، داده های جمع آوری شده از بررسی متون با استفاده از تحلیل محتوا (نوع توصیفی) و داده های جمع آوری شده از طریق مصاحبه به روش تحلیل محتوا و استخراج مقوله ها انجام شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها در این تحقیق از روش های امار توصیفی و استنباطی بهره گرفته شد. در آمار توصیفی از شاخص های مرکزی و پراکندگی و ترسیم جداول و نمودارها استفاده شد. در آمار استنباطی به منظور یافته های پژوهش از روش های متعددی استفاده شد که بصورت خلاصه به آن اشاره می شود. با توجه به وجود شرایط از آزمونهای پارامتریک، تحلیل سلسله مراتبی (به منظور استخراج و رتبه بندی ابعاد و مولفه های تدریس حرفه ای با کیفیت) استفاده شد.

مدل AHP که برای اولین بار توسط پروفیسور ساتی ارائه شده ساتی^۱ (۱۹۸۰)، نشان می دهد که چگونه اهمیت چند فعالیت، گزینه، آльтرناتیو و... را در یک مسأله تصمیم گیری چند معیاره تعیین کنیم. فرآیند AHP ترکیب معیارهای کیفی و غیر قابل لمس همراه با معیارهای کمی و قابل لمس را به طور همزمان امکان پذیر می سازد. این فرآیند از مقایسات دو به دویی آльтرناتیوها و معیارهای تصمیم گیری استفاده می نماید. چنین مقایسه ای نیازمند جمع آوری اطلاعات از تصمیم گیرنده می باشد. مقایسات زوجی تصمیم گیرنده این امکان را می دهد که فارغ از هر گونه نفوذ و مزاحمت خارجی تنها بر روی مقایسه دو معیار یا گزینه تمرکز کند. بعلاوه مقایسه دو به دویی، اطلاعات ارزشمندی را در مورد مسأله تحت بررسی فراهم می آورد و مالملاً باعث بهبود عامل منطقی بودن تصمیم گیری می گردد (دیوید ۱۹۸۳). در این تحقیق با بهره گیری از مدل تحلیل سلسله مراتبی و نرم افزار Expert Choice اقدامات زیر صورت می گیرد:

۱- مدل سازی (ترسیم ساختار سلسله مراتبی)، ۲- تشکیل ماتریس مقایسات زوجی معیارهای موثر در شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی از نظر هدف (انجام مقایسات زوجی توسط نمونه جامعه آماری)، ۳- محاسبه میانگین هندسی ماتریس مقایسات زوجی صورت گرفته بر روی شاخص ها، ۴- محاسبه وزن های نسبی شاخص ها، ۵- محاسبه نرخ سازگاری مقایسات زوجی صورت گرفته بر روی شاخص ها، ۶- بهبود ناسازگاری در صورت ناسازگاری مقایسات زوجی صورت گرفته بر روی شاخص ها، ۷- تعیین گرادیان شاخص ها، ۸- جمع آوری اطلاعات آماری مربوط به شاخص ها، ۹- محاسبه شاخص های کیفیت تدریس، ۱۰- تعریف فرمول شاخص ها و تشکیل شبکه داده های محاسبه شده ی شاخص های مربوط به هریک از عوامل کیفیت تدریس در نرم افزار Expert Choice جهت انجام مقایسات زوجی عوامل موثر بر اساس نظر متخصصین و

¹ Saaty 1980

خبرگان دانشگاهی کد گذاری شده و از نظر شاخص های مؤثر در شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی (مقایسات زوجی توسط نرم افزار صورت می پذیرد). ۱۱- محاسبه وزن نهایی کیفیت تدریس در راستای تعیین عوامل مؤثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی بر اساس فرآیند سنتز.

یافته های تحقیق

فرآیند تجزیه و تحلیل داده ها با آزمون روایی و پایایی شاخص ها و سپس ترسیم مدل سلسله مراتبی تعیین عوامل و اولویت های تدریس با کیفیت دروس عملی تربیت بدنی، جهت متمرکز کردن هدف تحقیق بر روی آن در راستای پاسخ به سوالات و فرضیات تحقیق به صورت زیر آغاز می گردد. در این تحقیق جهت سنجش روایی عناصر پرسشنامه، در ابتدا سعی شد از پرسشنامه استاندارد استفاده شود ولی بخاطر تفاوت نظرات کارشناسان، پرسشنامه ی مربوط به آزمون روایی تدوین و به کارشناسان جهت نظر سنجی ارائه شد. از آنجا که شاخص ها بر اساس تحقیقات مشابه تدوین شده است، پس از اخذ نظرات کارشناسان نتایج حاکی از معتبر بودن تمامی شاخص ها می باشد و روایی پرسشنامه ها با استفاده از نظر کارشناسان تأیید گردید.

جدول ۱: نتایج روایی عوامل و متغیرهای مؤثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت

بدنی

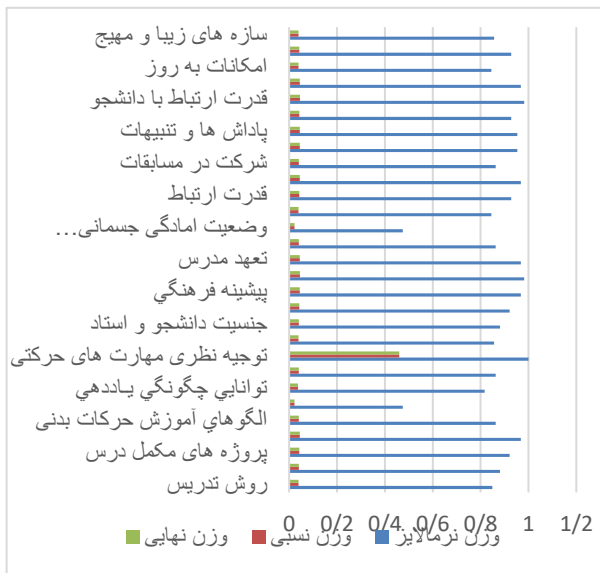
عوامل	مع تبر	نامعتبر	متغیر	معت بر	نامع تبر
آموزش و تدریس	۴۰	۰	روش تدریس	۳۴	۵
			روش نمره دادن	۳۹	۱
			پروژه های مکمل درس	۴۰	۰
			استفاده از بازی در حین تمرین	۳۲	۶
			الگوهای آموزش حرکات بدنی	۳۴	۵
			آموزش مبتنی بر مفاهیم	۳۹	۱
			توانایی چگونگی یاددهی	۳۷	۳
			استفاده از وسایل کمک آموزشی	۳۲	۸
			توجه نظری مهارت های حرکتی	۴۰	۰
			آموزش بر مبنای مراحل رشد	۳۶	۴

۲	۳۸	جنسیت دانشجو و استاد	۰	۴	فردی
۲	۳۸	مرتبط بودن رشته و تخصص استاد			
۷	۳۳	پیشینه فرهنگی			
۶	۳۷	حقوق و مزایای استاد			
۱	۳۹	تعهد مدرس	۰	۴	مهارت ورزشی
۱	۳۹	سابقه قهرمانی در رشته ورزشی			
۳	۳۷	وضعیت آمادگی جسمانی دانشجویان			
۴	۳۶	وضعیت آمادگی جسمانی استاد	۰	۴	انگیزشی و اجتماعی
۶	۳۷	قدرت ارتباط			
۱	۳۹	لذت بردن از تمرین			
۱	۳۹	شرکت در مسابقات			
۳	۳۷	مهارت‌های مدیریت کلاس درس			
۲	۳۸	پاداش‌ها و تنبیهات			
۲	۳۸	کلاس‌های مختلط جنسی			
۳	۳۷	قدرت ارتباط با دانشجو			
۸	۳۲	تجهیزات ورزشی مناسب	۰	۴	امکانات و تجهیزات
۴	۳۶	امکانات به روز			
۵	۳۵	ابزارهای الکترونیکی و مدرن			
۰	۴۰	سازه‌های زیبا و مهیج			

پس از جمع‌آوری داده‌های حاصل از پرسشنامه‌های مربوط به پایایی شاخص‌های موثر در تعیین اولویت کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی بایستی ضرایب پایایی شاخص‌های (I=1 و 2 و ... و 10) برای هر یک از شاخص‌های مورد نظر محاسبه شود؛ این ضرایب به طور انتزاعی مشخص می‌کنند که در کل، کدام شاخص‌ها از پایایی بیشتری برخوردار هستند. برای این منظور داده‌های حاصل از پرسشنامه‌ها از طریق فرمول مستقیم در نرم‌افزار Expert Choice وارد و پس از تلفیق داده‌ها و انجام مقایسات زوجی توسط نرم‌افزار وزن‌های نرمالایز، نسبی و نهایی شاخص‌های موثر در تعیین عوامل و اولویت‌های کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی در آزمون پایایی محاسبه گردید. در نمودار (۱) به ترتیب وزن نرمالایز، نسبی و نهایی شاخص‌های موثر در تعیین عوامل و اولویت‌های کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی در آزمون پایایی محاسبه و نتایج آن در جدول بالا نشان داده شده است. همانطور که در این نمودار مشاهده می‌گردد

میزان نرخ ناسازگاری مدل برابر ۰.۰۰۰ می باشد که عدد کوچکتر یا مساوی ۰.۱ نشان دهنده ی سازگاری قابل قبول است.

نمودار ۱: وزن های نرمالایز، نسبی و نهایی شاخص های موثر در کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی در آزمون پایایی (نرخ ناسازگاری: ۰.۰۰۰)

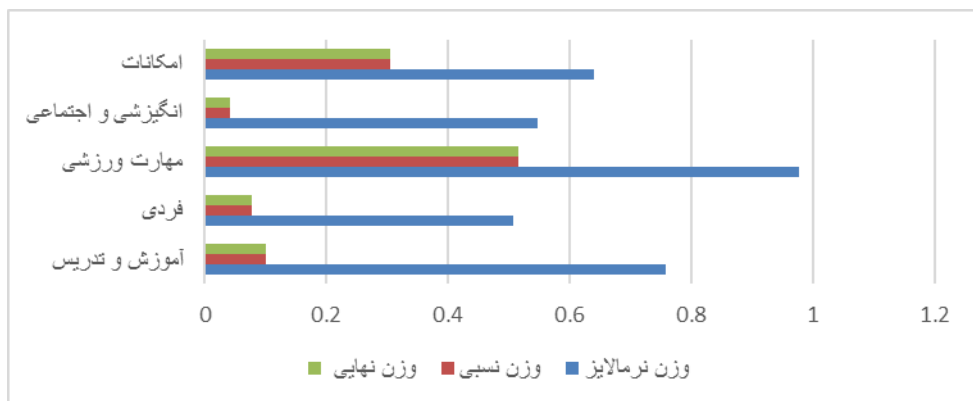
جدول ۲- نرخ نرمالایز عوامل تحقیق:

عامل	وزن نرمالایز	وزن نسبی	وزن نهایی (حالت سنتز ایده آل)
آموزش و تدریس	۰/۷۵۸	۰/۱۰۱	۰/۱۰۱
فردی	۰/۵۰۶	۰/۰۷۷	۰/۰۷۷
مهارت ورزشی	۰/۹۷۷	۰/۵۱۶	۰/۵۱۶
انگیزشی و اجتماعی	۰/۵۴۶	۰/۰۴۱	۰/۰۴۱
امکانات	۰/۶۴۰	۰/۳۰۵	۰/۳۰۵

در نمودار زیر به ترتیب وزن نرمالایز، نسبی و نهایی عوامل موثر بر تعیین عوامل و اولویت های کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی در آزمون پایایی محاسبه و نتایج آن در جدول بالا نشان داده شد، همانطور که در این نمودار مشاهده می گردد میزان نرخ ناسازگاری مدل برابر ۰/۰۰۰ می باشد که عدد کوچکتر یا مساوی ۰/۱ نشان دهنده ی سازگاری قابل قبول است.

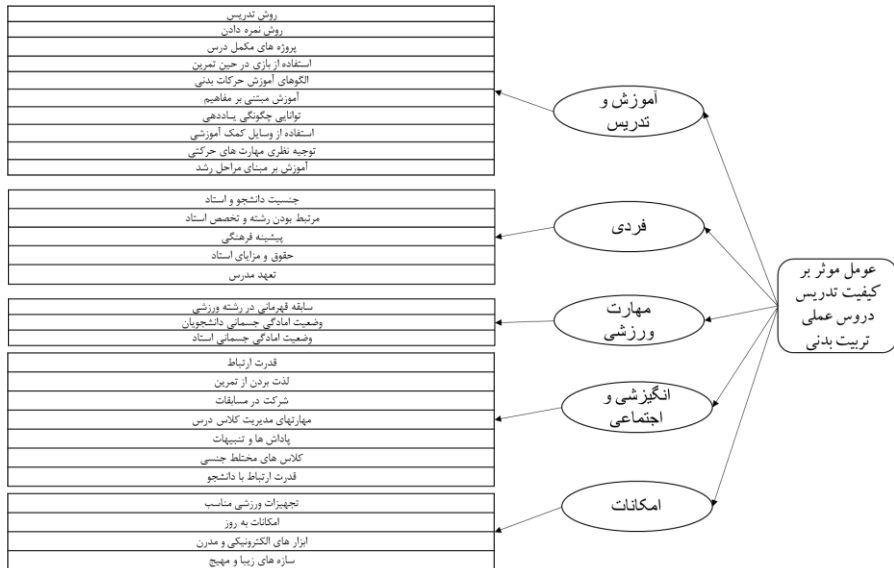
نمودار ۲: وزن های نرمالایز، نسبی و نهایی عامل های موثر در کیفیت تدریس دروس

عملی تربیت بدنی در آزمون پایایی (نرخ ناسازگاری: ۰/۰۰۰)

در مرحله، لازم است مسأله و هدف تصمیم گیری به صورت گرافیکی و سلسله مراتبی از عناصر تصمیم شامل عوامل و شاخص ها نشان داده شود. در این تحقیق ساختار سلسله مراتبی بر اساس سه سطح؛ در سطح اول اولویت بندی عوامل موثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی به عنوان هدف، سطح دوم عوامل

اصلی اثر گذار بر کیفیت تریس که به ترتیب شامل پنج عامل آموزش و تدریس، فردی، مهارت ورزشی، انگیزشی و اجتماعی و امکانات می شود و در سطح سوم متغیرهای اثرگذار بر کیفیت تدریس مربوط به هر یک از عوامل شامل ۲۹ متغیر به صورت نمودار زیرترسیم شده است. در مرحله اول ابتدا عوامل تاثیر گذار نسبت به هدف از نظر درجه اهمیت مورد مقایسه قرار می گیرند تا وزن عوامل معلوم گردد و سپس متغیرها این روال را طی می کنند.

پس از تشکیل ماتریس های کارشناسی مقایسات زوجی مربوط به عوامل و شاخص های موثر در تعیین کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی بایستی مقیاس شاخص های (1=ن و ۲ و ۳ و ۴ و ... و ۱۰) برای هر یک از شاخص های مورد نظر محاسبه شود؛ این مقیاس ها به طور انتزاعی مشخص می کنند که در کل، کدام عوامل و شاخص ها از اهمیت بیشتری برخوردار هستند. برای این منظور میانگین هندسی هر یک از سطوح ماتریس های مقایسات زوجی صورت گرفته بر روی شاخص ها محاسبه می گردد؛ میانگین هندسی ماتریس مقایسات زوجی از نظر هدف به صورت جدول زیر می باشد:

جدول ۳: میانگین هندسی ماتریس مقایسات زوجی عوامل موثر بر کیفیت تدریس

دروس عملی تربیت بدنی

امکانا ت	انگیزشی	ورزشی	فردی	آموزشی	عوامل
۲۴۵۱ ۲/۲	/۲۴۴۳۶ ۲	۳/۴۹۵۷۲	۱/۳۰۸۶۶		آموزش و تدریس
۱۲۴۲ ۲/۳	/۸۷۸۵۱ ۳	۶/۶۷۹۴۴			فردی
۶۵۳۲ ۲/۴	/۶۸۹۴۸ ۱				مهارت ورزشی
۳۳۱۲ ۱/۴					انگیزشی و اجتماعی
					امکانات

در جدول زیر مقایسات زوجی مربوط به چهار عامل اصلی موثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی که به کمک بهره گیری از نظرات کارشناسان و خبرگان آموزش دانشگاهی در تربیت بدنی و علوم ورزشی درجه اهمیت هر یک از این عوامل تعیین شده است از این عوامل به عنوان مبنایی برای اولویت های کیفیت تدریس دروس عملی و به منظور تعیین وزن متغیرهای تاثیر گذار در اولویت های کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی استفاده شده است. نتایج در جدول ۴ مشاهده می گردد.

جدول ۴: وزن های نرمالایز و نسبی عوامل موثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت

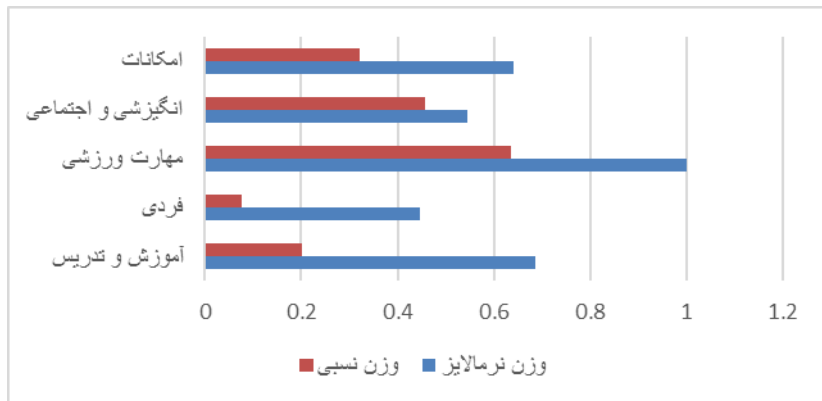
بدنی

عوامل	وزن نرمالایز	وزن نسبی
آموزش و تدریس	۰.۶۸۵	۰.۲۰۱
فردی	۰.۴۴۵	۰.۰۷۷
مهارت ورزشی	۱.۰۰۰	۰.۶۳۴
انگیزشی و اجتماعی	۰.۵۴۵	۰.۴۵۷
امکانات	۰.۶۴۰	۰.۳۲۲

در نمودار زیر به ترتیب وزن نرمالایز و نسبی عوامل موثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی محاسبه و نتایج آن در جدول بالا نشان داده شده است. همانطور که در این نمودار مشاهده می گردد میزان نرخ ناسازگاری مدل برابر ۰.۰۲ می باشد که عدد کوچکتر یا مساوی ۰.۱ نشان دهنده ی سازگاری قابل قبول بوده و نیازی به بهبود ناسازگاری نمی باشد. همچنین عامل مهارت ورزشی دارای بالاترین وزن و بالاترین تاثیر گذاری و عامل فردی کمترین وزن نرمالایز و نسبی را داشته لذا دارای پایین ترین اولویت در عوامل موثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی می باشد.

نمودار ۴: وزن های نرمالایز و نسبی عوامل موثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت

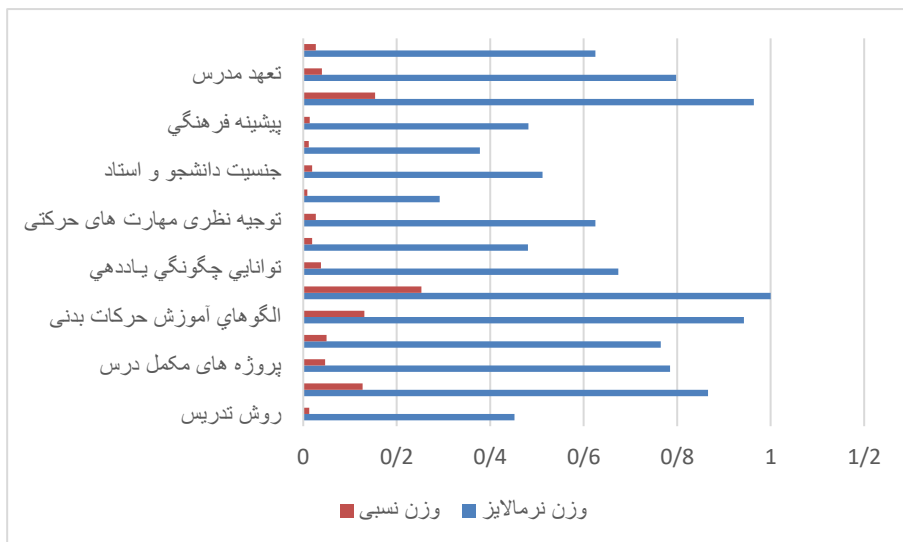
بدنی ناسازگاری: ۰.۰۲

در نمودار زیر به ترتیب شاخص های مشاهده می گردد که در بین ۱۸ شاخص موثر بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی شاخص آموزش مبتنی بر مفاهیم با وزن نرمالایز و نسبی ۱/۰۰ و ۰/۲۵۳ دارای بالاترین اولویت، در اولویت دوم شاخص وضعیت آمادگی جسمانی استاد وزن نرمالایز و نسبی ۰/۹۷۴ و ۰/۲۱۶، در اولویت سوم ابزار های الکترونیکی و مدرن با وزن نرمالایز و نسبی ۰/۹۱۲ و ۰/۱۷۲ دارای بالا ترین سطح تاثیر گذاری و عامل آموزش بر مبنای مراحل رشد وزن نرمالایز و نسبی ۰/۲۹۲ و ۰/۰۰۹ و در رتبه های بعدی شاخص های مرتبط بودن رشته و تخصص استاد وزن نرمالایز و نسبی با ۰/۳۷۸ و ۰/۰۱۲ و پیشینه فرهنگی وزن نرمالایز و نسبی ۰/۴۸۲ و ۰/۰۱۴ دارای کمترین تاثیر گذاری بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی می باشد. همانطور که در این نمودار مشاهده می گردد میزان نرخ ناسازگاری مدل برابر ۰۰۰۲ می باشد که عدد کوچکتر یا مساوی ۰۰۱ نشان دهنده ی سازگاری قابل قبول بوده و نیازی به بهبود ناسازگاری نمی باشد.

نمودار ۵: وزن های نرمالایز و نسبی شاخص های موثر در کیفیت تدریس دروس عملی

تربیت بدنی نرخ ناسازگاری: ۰۰۰۲

بحث و نتیجه گیری

با توجه به نتایج در بین عوامل تاثیر گذار عامل مهارت ورزشی بالاترین تاثیر را بر کیفیت تدریس حرفه ای دروس عملی تربیت بدنی اساتید دانشگاه ها دارد همچنین عوامل آموزش و تدریس در رتبه دوم، عامل امکانات سوم و عامل فردی و انگیزشی-اجتماعی کمترین تاثیر گذاری را دارند. عامل مهارت ورزشی که بالاترین رتبه را

در بین عوامل اثرگذار به خود اختصاص داده است از آن جهت بسیار مهم تلقی می‌شود که دانشجو با دیدن مهارت بالا از اساتاد به صورت عینی بر دانش و توانایی‌های وی صحنه می‌گذارد و با الگو قرار دادن استاد بهترین عملکرد را از خود به نمایش گذاشته و سعی می‌کند به بهترین وجه ممکن عمل نماید همچنین فردی که در اجرای ورزشی مهارت داشته باشد احتمال توانایی انتقال دانش مهارت به دیگران (آموزش پذیران) در وی نسبت به دیگران بصورت ضمنی بالاتر است. عوامل مرتبط با روش تدریس از آن جهت اهمیت دارد که بعنوان چهارچوب و خط مشی در راهنمایی اساتید در ایجاد فضای آموزشی مفید و استفاده از الگوهای یاددهی تجربه شده و قابل استناد دارای اهمیت فراوانی می‌باشد. در مورد عامل سوم می‌توان اذعان داشت که بی‌شک هر اندازه امکانات صمعی-بصری بالاتری در اختیار آموزش دهنده باشد بازخور بهتر و بالاتری را شاهد خواهیم بود در نتیجه آن عملکرد بهتر دانشجو در دروس عملی و متعاقباً یادگیری در سطح بالاتر خواهد بود. اولویت‌نهایی و چهارم عوامل مرتبط با انگیزشی-اجتماعی می‌باشد که در مورد نحوه تعامل و ارتباط و ایجاد انگیزه‌های درونی و بیرونی در دانشجویان می‌باشد با توجه به اینکه در دروس عملی تربیت بدنی تعامل رو در رو و مستقیم بین استاد دانشجو وجود دارد لذا ایجاد ارتباط پایدار و نحوه برخورد مناسب و استفاده از الگوهای انگیزشی می‌تواند بر کیفیت تدریس موثر باشد. همچنین در بین شاخص‌های موثر بر کیفیت تدریس حرفه‌ای دروس عملی تربیت بدنی شاخص‌های آموزش مبتنی بر مفاهیم، الگوهای آموزش حرکات بدنی، حقوق و مزایای استاد، وضعیت امادگی جسمانی دانشجویان، وضعیت امادگی جسمانی استاد، کلاس‌های مختلط جنسی، امکانات به روز و ابزارهای الکترونیکی و مدرن دارای بیشترین تاثیر گذاری بر کیفیت تدریس دروس عملی تربیت بدنی بودند و شاخص‌های آموزش بر مبنای مراحل رشد، مرتبط بودن رشته و تخصص استاد و پیشینه فرهنگ کمترین تاثیر گذاری را داشته‌اند.

با آنکه در اغلب نظام‌های آموزشی و از جمله نظام آموزشی ایران، در تمامی سطوح تحصیلی و از جمله در دانشگاه‌ها، مفاهیم علمی رشته‌های درسی مختلف به صورت جداگانه و مستقل از هم برنامه‌ریزی و سازماندهی شده‌اند، در جریان واقعی زندگی و در مواجهه با پیچیدگی‌ها و موقعیت‌های در حال تغییر و مسائل چندوجهی، شاهد این هستیم که رویکرد سنتی تدریس و یادگیری مفاهیم علمی، انسانی و اجتماعی کارایی لازم را برای پاسخگویی مناسب به این چالش‌ها ندارد. اگر دروس عملی درست برنامه‌ریزی نشده باشند خیلی راحت می‌توانند تبدیل به هرج و مرج شوند، هرچند هم که محتوای آن‌ها خوب طراحی شده باشد. یافته‌های این پژوهش ضمن فراهم آوردن بستری برای تحقیقات مشابه در حوزه الگوهای تدریس دروس عملی تربیت بدنی در دانشگاه‌ها و حتی در مدارس، می‌تواند مدیران و برنامه‌ریزان درسی وزارت علوم، آموزش و پرورش و ورزش و جوانان را در بازبینی و تجدید نظر در شیوه‌های سنتی تدریس و به کارگیری شیوه تدریس اثربخش و تدریس با کیفیت به ویژه در دروس عملی یاری رساند. در این راستا واحد‌های سازمانی مرتبط با طراحی و برنامه‌ریزی درسی در

وزارت خانه های نام برده می توانند با عنایت ویژه به این رویکرد آموزشی کارآمد و با فراهم آوردن امکان اجرای پژوهش های مشابه در سطحی وسیع و در گروه های آموزشی مختلف، یافته ها و نتایج تحقیقات خود را در اختیار معلمان، اساتید دانشگاهی، مجامع علمی و تصمیم گیرنده قرار دهند و ضمن اطلاع رسانی از مزایای نسبی این رویکرد در تحقق اهداف آموزشی و تربیتی، آن ها را در به کارگیری و حمایت از این روش تدریس اثربخش و با کیفیت تشویق کنند.

Effective factors for improving the quality of teaching practical physical education courses in higher education using the hierarchical analysis method

Kamal Jamiani¹, Mohammad Hossein Razavi², Farzam Farzan³
(Recive: 2017/11/04; Accept: 2018/09/25)

Abstract

The purpose of the research is to investigate the effective factors in improving the quality of teaching the practical lessons of physical education in higher education through hierarchical analysis method, which is currently applicable in terms of applied purpose and in terms of how descriptive-pilgrimage is carried out. There is also a consecutive exploratory design from the data viewpoint in the mixed research domain. The statistical population includes all managers and educational staff of physical education faculties (target faculties) and faculty members of physical education in the northwestern regions of the country including Tabriz, Urmia, Ardebil, Sanandaj and Zanjan. In the qualitative section, the data collected from the review of the texts were analyzed using content analysis (descriptive type) and data collected through interviews using content analysis and extraction of the categories. In the quantitative section, using a researcher-made questionnaire Using a qualitative and reliability method, the reliability and reliability scale was confirmed using the paired scale and analyzed using the analysis analysis (in order to extract and rank the dimensions and factors of professional teaching quality) Was used. Regarding the findings, among the factors affecting the factor of exercise skill, the highest impact on the quality of the teaching of physical education exercises of university professors was also the factors of teaching and teaching in the second place, the third factor factors and the individual and social motivation least effect. Also, among the effective factors on the quality of teaching, the practical lessons of physical education, the concepts of education based on education, the patterns of body movement training, the rights and benefits of the teacher, the students' physical fitness status, the teacher's physical fitness, with the greatest impact on the quality of teaching Dorsa was practicing physical education.

Keyword: Teaching, Physical Education, Course Activities, Teaching Quality, AHP

¹ PhD Student in Sports Management/Amel University-k.jamiani@yahoo.com

² Professor of Mazandaran University/Department of Sports Management

Associate Professor of Mazandaran University/Department of Sports Management

۱. بابایی جذابه، سکینه و داریس، جمیله. ۱۳۸۹. بررسی و شناسایی علل افت تحصیلی در درس منطق و فلسفه پای هی سوم رشته ی ادبیات و علوما نسانی منطقه بندرا مام خمینی (ره). فصلنامه آموزش معارف اسلامی، دوره ۲۳، شماره ۲، صص: ۴۴-۵۰.
۲. بازرگان عباس. (1381) ارزشیابی آموزشی، چاپ دوم، سمت .
۳. جوادی پور محمد و همکاران". (1386) نظرگاهها، رویکردها و الگوهای طراحی برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی"، اندیشه های نوین تربیتی، دوره 3، شماره 3 و 4
۴. حسین پناه، مهدی(۱۳۹۴). دیدگاه های مختلف پیرامون نقشی تکلیفی معلمان در فرایند تدریس با کیفیت، دومین کنفرانس ملی و نهمین همایش ارزیابی کیفیت نظام های دانشگاهی، صص ۲۹-۸.
۵. رضانی نژاد رحیم و همکاران". (1388) بررسی نیازهای آموزشی درس تربیت بدنی و ورزش مدارس . متوسطه ایران"، مدیریت ورزشی(حرکت)، شماره 23
۶. رضانی نژاد رحیم. (1382) تربیت بدنی در مدارس، چاپ اول، سمت .
۷. سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی. (1383) راهنمای برنامه درسی تربیت بدنی در دوره متوسطه، وزارت آموزش و پرورش.
۸. سلطانی اصغر و همکاران". (1389) بررسی دیدگاه اعضای هیأت علمی در خصوص برنامه درسی آموزش علوم مبتنی بر ویژگیهای ماهیت علم"، پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره 56.
۹. سلطانی بیات، هادی پور مژگان". (1380) بررسی مشکلات و تنگناهای موجود در درس تربیت بدنی آموزشگاههای استان چهارمحال و بختیاری"، فصلنامه پژوهشی، شماره یک، وزارت آموزش و پرورش.
۱۰. شعبانی، حسن، ۱۳۸۵، مهارتهای آموزشی روشها و فنون تدریس، تهران، سمت .
۱۱. شعبانی بهار غلامرضا و همکاران". (1386) نظرسنجی و نیاز سنجی از دانشآموزان در خصوص " 1383، حرکت، شماره - درس تربیت بدنی در مدارس متوسطه شهرستان ملایر در سال تحصیلی 84-33.
۱۲. شعبانی ورکی، ب.، و قلی زاده، ه. (۱۳۸۷). مطالعه کیفیت تدریس در دانشگاه، مجله پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی ۲(۹): ۴۷-۶۴.

۱۳. شیخ محمود و همکاران. (1387) سنجش و اندازه‌گیری در تربیت بدنی و علوم ورزشی، بامداد کتاب، چاپ چهارم.
۱۴. صدیق معروفی، شهنام؛ محمدی، آیین، موسوی، سید مسعود و رعد آبادی، مهدی (۱۳۹۳). تعیین مهم ترین مولفه های موثر بر اثربخشی تدریس یک استاد دانشجویان کارشناسی ارشد، فصلنامه مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، دوره نهم، شماره سوم. صص ۵۸-۶۶.
۱۵. عندلیب، بهاره و احمدی، غلامرضا (۱۳۸۶). میزان بکارگیری معیارهای تدریس اثربخش در دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان از نظر دانشجویان، فصلنامه دانش و پژوهش علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان، شماره پانزدهم، صص ۸۲-۶۷.
۱۶. قهرمانی، م.، عارفی، م. و جمشیدی، ل. (۱۳۸۷). بررسی تاثیر ارزشیابی پایان نیمسال بر عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی طی سالهای تحصیلی ۸۰ - ۱۳۷۹ تا ۸۵ - ۱۳۸۴. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی (۴۸) ۱-۲۶.
۱۷. کبریایی، ع.، رودباری، م.، رخسانی نژاد، م. و رضا میرلطیفی، پ. (۱۳۸۴). ارزیابی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان از کیفیت خدمات آموزشی ارائه شده به آنان. طبیب شرق، ۷(۲) ۱۳۲-۱۴۶.
۱۸. مجتهدی حسین، دلاور علی". (1381) بررسی و شناخت علل گرایش و عدم گرایش دانشآموزان دختر و پسر سراسر کشور به ورزش"، چکیده مقالات پنجمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی، چاپ اول، پژوهشکده تربیت بدنی وزارت علوم.
۱۹. معصومی، میر مظفر و همکاران. (۱۳۸۶). بررسی علل افت تحصیلی دانش آموزان دوره متوسطه شهر خرم آباد در درس ریاضی. مجله ریاضیات کاربردی. واحد لاهیجان. سال چهارم. شماره ۱۴. صص: ۷۵-۸۸.
۲۰. مهبودی، احسان الله (۱۳۸۹). مقایسه عوامل موثر بر افت تحصیلی دانش آموزان از دیدگاه دبیران، والدین و دانش آموزان دارای افت تحصیلی در مدارس متوسطه ناحیه ۳ شیراز در سال تحصیلی ۸۹-۸۸. پایان نامه. دانشگاه آزاد اسلامی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت - دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی
۲۱. مهدی پور عبدالرحمن و همکاران". (1388) شناسایی و توصیف موانع اجرای روشهای فعال تدریس تربیت بدنی از دیدگاه دبیران مرد و زن مدارس راهنمایی نواحی چهارگانه اهواز"، پژوهش در علوم ورزشی، شماره 23

۲۲. میرزا محمدی، محمد حسن، ۱۳۸۳، کتاب ارشد، تهران، پوران پژوهش
۲۳. میزانی، م.، خبیری، م. و سجادی، ن. (۱۳۹۰). بررسی توانای یهای دانشجویان کارشناسی ارشد تربیت بدنی و کیفیت راهنمایی استادان در نوشتن پایان نامه. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی ۶۴: ۱۱۱-۱۳۴.
۲۴. نیک روز، ل.، روزی طلب، م.، رایگان شیرازی، ع.، نق یزاده، م. و تقوی، (۱۳۹۱). بررسی عوامل بازدارنده اجرای طر حهای تحقیقات دانشجویی از دیدگاه دانشجویان. مجله دانشگاه علوم پزشکی فسا ۳(۶): ۳-۳۱۹.
25. Bonnie S. Monessen (2003). Teaching middle school physical education, second edition, Human kinetics.
26. Bruce W. Deacon (2001). Physical education review report, <http://www.bced.gov.bc.ca>
27. Devlin M, Samarawickrema G. The criteria of effectiveness teaching in a changing higher education context. Higher Education Research and Development. 2010;29(2):111-24.
28. Donna chun et al (2005). A Comparison of Health education and physical activity practices in four regions of the Hawaiian Island of Oahu, Californian, Journal of health promotion, V3, N 1.
29. Hughes, M. (2004). The Relationships between Research and Teaching in Higher Education—a review of the literature (1990–2002). Occasional paper, (2).
30. Jenkins, A. (2000). The relationship between Teaching and Research: where does geography stand and deliver?. Journal of Geography in Higher Education 24(3): 325- 351.
31. Keating Xiao fen, Silverman Stephen (2004). Teacher's use of fitness tests in school Based physical education programs, measurement in physical education and exercise science, vol 8, issue 3.
32. Lindsay, R., and R. Breen.(2002). Academic Research and Teaching Quality: the views of undergraduate and postgraduate students. Studies in Higher Education. 27(3):309-327.
33. Lui, S. & Meng, L., (2009). Perceptions of teachers, students and parents of the characteristics of good teachers: A cross-cultural comparison of china and the United States. Educational, Assessment, Evaluation and Accountability, 21.313-328
34. Nehring V. Nursing Clinical teacher effectiveness inveiliry. Application Study of the charact eristics of best worst clinical teachers a perceived by Nursing faculty and students journal of Advanced Nursing. 15 . 934-940, 1990.
35. Petrovici, M., A., (2012). Effective methods of learning and teaching: a sensory approach, 3rd World conference on learning, teaching and educational leadership, 93, 146–150

36. Polk, J. A. (2006). Traits of effective teachers. *Arts Education policy Review*, 107(4): 23-29.
37. Ruslin A. and Zalizan Mohd J., Teaching and Learning Styles in Higher Education Institutions: Do They Match?, *Procedia Social and Behavioral Sciences* 7, 2010, pp.680–684.
38. Sutkin G, Wagner E, Harris I, et al. What makes a good clinical teacher in medicine? A review of the literature. *Academic Medicine*. 2008;83(5):452-66.
39. Wan, N., Howard, N., & Alan, W. (2010). School experience influences on preservice teachers evolving beliefs about effective teaching. *Teaching and teacher Education*, 26, 278-289.